

Nieuwe bouwregelgeving gaat voor een veiligere werkplek zorgen voor alle onderhoudswerkzaamheden. Het werken op hoogte aan, in en op gebouwen wordt hierdoor veiliger. Er mag vanaf 2012 geen gebouw meer worden gebouwd zonder dat vooraf is getoetst of deze op een veilige en gezonde wijze kan worden onderhouden. Op zich logisch. Menig gebouw is op dit moment echter moeilijk te onderhouden. Hierdoor ontstaan gevaarlijke situaties. Even niet opletten en het kan verkeerd aflopen.

■ Voor verschillende werkmethodeën is ook de omgeving van het gebouw van belang.

Werken op hoogte wordt veiliger

Op 1 januari 2012 treedt het nieuwe Bouwbesluit 2012 in werking. Bouwtechnische eisen worden hierdoor leesbaarder, eenvoudiger en eenduidiger. Het nieuwe Bouwbesluit bevat voorschriften die tot nu toe zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2003, de daarbij behorende ministeriële regeling, het Gebruiksbesluit, de gemeentelijke bouwverordeningen en het Besluit aanvullende regels veiligheid wegtunnels. Doel van het samenvoegen van de voorschriften in één nieuw Bouwbesluit is de samenhang binnen de bouwregelgeving te vergroten, de regeldruk te verminderen en de toegankelijkheid te verbeteren.

De ministerraad heeft op voorstel van minister Donner (BZK) al ingestemd met het concept Bouwbesluit 2012. Het concept Bouwbesluit 2012 is aan de Tweede en

Eerste Kamer voorgelegd en gaat naar verwachting op 1 januari 2012 in.

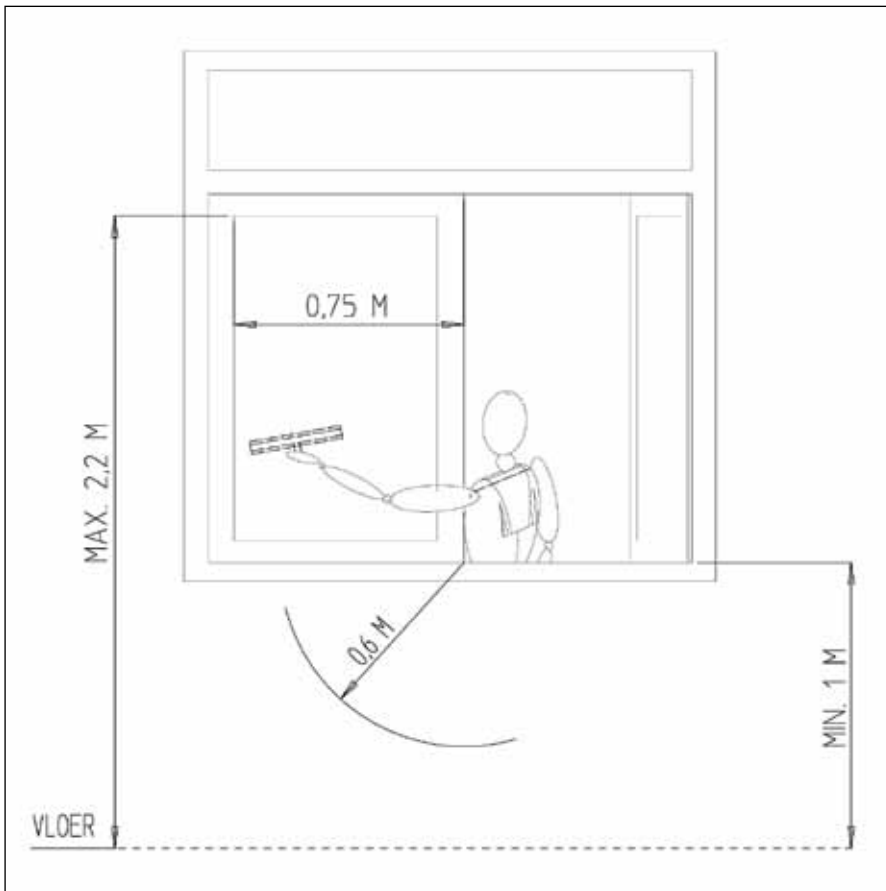
Toetsingskader

Een nieuw onderdeel in het Bouwbesluit is de onderhoudbaarheid. Een te bouwen bouwwerk moet in de nabije toekomst zodanig zijn dat onderhoud aan het gebouw veilig kan worden uitgevoerd. Dit geldt voor alle nieuw te bouwen gebouwen. De aanvrager van een bouwvergunning moet voldoende aannemelijk maken dat regulier gebouwonderhoud veilig kan worden uitgevoerd. Zo nodig zullen er gebouwgebonden voorzieningen moeten worden getroffen. Het plegen van onderhoud omvat onder meer het schilderen, het glazenwassen en het reinigen en repareren van gevels, daken, goten, schoorstenen en installaties

voor klimaatbeheersing, liften en telecommunicatie. Overheid en onderhoudsbranches hebben gezamenlijk een toetsingskader uitgewerkt voor onderhoudbaarheid. Het 'Toetsingskader veilig onderhoud op en aan gebouwen' maakt duidelijk op welke wijze het gebouw, waarvoor vergunning wordt aangevraagd, veilig kan worden onderhouden. Het dwingt ontwerpers van gebouwen om al in een vroegtijdig stadium na te denken over veilig onderhoud en in de constructie de benodigde voorzieningen op te nemen. Het toetsingskader maakt onderdeel uit van het nieuwe Bouwbesluit. Momenteel wordt onder andere door de onderhoudsbranches verenigd in het HBA Platform Preventie Valgevaar een handleiding opgesteld. Hierin komen de oplossingen die mogelijk zijn voor het veilig onderhoud op hoogte.

In de praktijk

De verandering in de regelgeving gaat van partijen in de keten natuurlijk wel wat vragen. Architecten staan steeds meer open om veilig onderhoud mee te nemen op de tekentafel. Zij denken nadrukkelijk mee in

de implementatie van het toetsingskader. Wel zo belangrijk, aangezien in een beginfase van het ontwerp nog de meest fundamentele keuzes gemaakt kunnen worden. Ook bij andere partijen in de keten groeit de behoefte aan extra informatie om de noodzakelijke veranderingen te implementeren. Bij het afwegen welke voorzieningen noodzakelijk zijn, dient te worden uitgegaan van een bronaanpak: veiligheidsvoorzieningen die het gevaar voorkomen of wegnemen krijgen de voorkeur boven voorzieningen die het gevaar beperken of afschermen. Zo krijgen ballustrades of gevelonderhoudsinstallaties de voorkeur boven -op persoonlijke veiligheid gerichte- voorzieningen zoals bevestigingspunten voor lijnen of harnasgordels. Ook niet gebouwgebonden voorzieningen zoals een hoogwerker zijn mogelijk. In het bouwplan moet dan wel rekening worden gehouden met de omgeving van het gebouw door middel van een hoogwerkerplan.

Glasbewassing en gevelbehandeling

In de arbocatalogus voor de schoonmaak- en glazenwassersbranche (module Glas- en gevelreiniging) staat het wettelijk vereiste

minimale niveau voor glasbewassing en gevelbehandeling beschreven. In deze werkmap is hoofdstuk 2 speciaal gericht op voorzieningen voor gebouw en omgeving. Grootte van het gebouw, werkhogten en bereikbaarheid bepalen welke werkmethoden er door de glazenwasser en gevelbehandelaar ingezet kan worden. Regelmatig voorkomende knelpunten zijn de dakoverstekken, verschillende dakhogten, scherpe hoeken in gebouwen en niet bruikbare daken in verband met draagvermogen of door diverse installaties op het dak. Een veilige toegangsweg naar de werkplek blijkt in de praktijk vaak moeilijk te zijn. Voor verschillende werkmethoden is ook de omgeving van het gebouw van belang. Denk hierbij aan de draagkracht van de ondergrond, straatmeubilair, groen/struiken, waterpartijen, belendende percelen, verkeer en bovenleidingen voor trein, tram, etc.

Van binnenuit wassen

Vaak krijgen we bij OSB vragen over ramen die wel even van binnenuit gewassen kunnen worden. Men denkt dan al snel dat glazenwassers uitstreekbare armen hebben. In de praktijk blijken de reikwijdten van de

Foto's OSB

mens al snel overschat te worden. Ook in privé-situaties gebeuren hier helaas te vaak (ernstige) ongevallen door. Enige realiteitszin ontbreekt vaak. Voldoende reden om te komen tot een onderbouwde verklaring wat wel en niet kan op basis van de ergonomische maten en mogelijkheden van de mens. Alle genoemde reikmaten moeten worden verminderd met de diepte van eventuele obstakels waardoor je bij het wassen verder van het raam moet gaan staan. Een voorbeeld: in geval van een vensterbank van 0,25 m breed mag zijwaarts nog maar 0,50 m worden bereikt en schuin omhoog nog maar 1,95 m. Om goed van binnenuit te kunnen wassen moet er binnen naast het kozijn een vrij begaanbare vloerstrook van minstens 0,50 m zijn. Overigens zijn de benodigde bouwvoorzieningen voor glazenwassers en gevelbehandelaars per werkmethode op flyers weergegeven. Deze zijn gratis te downloaden op www.osb.nl/veiligwerken. Ook de arbocatalogus module glas- en gevelreiniging (werkmap veilig werken op hoogte) is op genoemde site beschikbaar. ■

Mark Verhees

is werkzaam als coördinator Platforms bij de Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten (OSB). Hij zet zich onder andere actief in voor de specialismen glasbewassing en gevelbehandeling.